

MIS ON EALINE KOGELUS JA KUIDAS LAST SELLE PUHUL TOETADA?

SAAREMAA
TOETAVA
HARIDUSE
KESKUS

**KUNA RÄÄKIMA ÕPPIMINE ON KEERULINE
PROTSESS, ESINEB PALJUDEL LASTEL SELLE
KÄIGUS KÕNETAKISTUSI, MIS AGA ARENGU
KÄIGUS KAOVAD. SELLISEID TAKISTUSI VÕIB
ROHKEM ESINEDA JUST KIIREL KÕNEARENGU
PERIOODIL, MIL LAPSE SÕNAVARASSE
LISANDUB LÜHIKESE AJA JOOKSUL PALJU
UUSI SÕNU.**

**SAAREMAA
TOETAVA
HARIDUSE
KESKUS**

**SELLESED KÕNETAKISTUSED MÖÖDUVAD
TAVALISELT 2-6 KUU JOOKSUL, KUID
VÕIVAD KA KAUEM KESTA.
VÕIB JUHTUDA KA NII, ET KÕNETAKISTUS
KAOB VAHEPEAL TÄIESTI ÄRA, KUID TULEB
SIIS JÄLLE TAGASI – SEE ON KOGELUSE
PUHUL TÄIESTI NORMAALNE.**

**SAAREMAA
TOETAVA
HARIDUSE
KESKUS**

1

2

1. PÖÖRA TÄHELEPANU SELLELE, MIDA LAPS ÜTLEB, MITTE SELLELE, KUIDAS TA SEDA ÜTLEB.

2. JÄLGI KA ENDA KÕNETEMPOT JA VEENDU, ET RÄÄGID LAPSEGA AEGLASELT NING TEED JUTU SEES PAUSE. KUNA LAPSED JÄLJENDAVAD PALJU TÄISKASVANUID, ON ENDA KÕNETEMPO KONTROLLIMINE PAREM ABIVAHEND KUI SEE, KUI ÜTLED LAPSELE „RÄÄGI RAHULIKULT!“ VÕI „VÕTA TEMPOT MAHA!“

3

4

3. LEIA LAPSE JAOKS IGA PÄEV VÄHEMALT 15 MINUTIT, MIL OLED AINULT TEMA PÄRALT JA MÄNGID LAPSE JUHITUD MÄNGU. OLULINE ON SEE, ET LAPS EI PEAKS SINU TÄHELEPANU EEST VÕITLEMA.

4. ÄRA ÜTLE SÕNU LAPSE EEST VÄLJA EGA LÕPETA TEMA LAUSEID – SELLE ASEMELE ANNA TALLE HOOPIS PIISAVALT AEGA, ET TA SAAKS OMA MÖTTE ISE VÄLJA ÖELDA.

5

6

5. ÄRA SUNNI LAST KOGELDUD SÕNA VÕI ÜTLUST KORDAMA. KUI SA EI MÕISTNUD TEMA ÖELDUT HÄSTI, SIIS KÜSI ÜLE, KAS SAID TA JUTUST ÕIGESTI ARU.

6. KUI LAPS MÕNDA SÕNA ÖELDES KOGELEB, KASUTA SAMA SÕNA OMA JÄRGNEVAS LAUSES, HÄÄLDADES SEDA PISUT AEGLASEMALT JA PEHMEMALT – SELLEGA ANNAD LAPSELE SUJUVA KÕNE EESKUJU.

7

8

7. KUI LAPSEL ON RASKEM PERIOOD JA KOGELUST ESINEB ROHKEM, MÄNGIGE SELLISEID MÄNGE, KUS PÕHIRÕHK ON TEGUTSEMISEL, MITTE RÄÄKIMISEL. HÄSTI SOBIB KA LAULMINE!

8. KUI LAPS KURDAB, ET TAL ON RASKE RÄÄKIDA, SIIS LOHUTA TEDA JA ÜTLE, ET MEIL KÕIGIL ON VAHEL KEERULINE RÄÄKIDA JA SEE ON TÄIESTI NORMAALNE, ET VAHEL SÕNAD KINNI JÄÄVAD JA KOHE VÄLJA EI TULE. LAPSED ALLES ÕPIVAD RÄÄKIMA JA ÕPPIMISE AJAL TEHAKSEGI VIGU.

9

10

**9. VÄIKESELE LAPSELE EI PEA KOGELUST
TEADVUSTAMA, KUID NATUKE VANEMA LAPSEGA EI
OLE VAJA SEDA TEEMAT KA MAHA SALATA. KUI LAPS
SAAB LÄHEDASEGA KOGELUSEST VABALT RÄÄKIDA,
KAOB KA HIRM SELLE EES.**

**10. KOGELEMINE EI TÄHENDA MIDAGI!
NÄITA LAPSELE, ET TA ON SULLE TÄHTIS JA
KALLIS KA SIIS, KUI KÕIK SÕNAD ALATI
SUJUVALT VÄLJA EI TULE.**